

КНИГА ПРО ГЕРБ УКРАЇНИ

Белов О., Шаповалов Г. Український тризуб: історія дослідження та історичний реконструкт / Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського НАН України. – К.; Запоріжжя, 2008. – 261 с.: іл., 16 арк. кольор. іл.

У серпні 2008 р. у Києві, у Центрі ділового та культурного співробітництва «Український дім», відбулася презентація монографії „Український тризуб: історія дослідження та історичний реконструкт”.

Заслужений діяч науки і техніки України, автор понад 40 наукових праць з проблем національної безпеки та історії нашої Вітчизни Олександр Белов та доктор історичних наук, автор понад 120 праць з проблем історії та культури Георгій Шаповалов доклали чимало зусиль для створення сучасної наукової концепції про походження та духовний зміст тризуба – одного з найдавніших та найзагадковіших символів минулих часів.

В основу першої частини монографії – „Історія дослідження українського тризуба” – покладено матеріали, які публікуються авторами вперше. Зокрема, розкривається зміст досліджень вивчення тризуба, які здійснювалися на початку XIX ст., коли було знайдено численні скарби давньокиївських монет під Борисполем і Ніжином. Саме тоді стався справжній вибух інтересу до княжого знака на монетах. Дослідники бачили в цьому зображенні то світильник, то хоругву, то птаха. „Хрещеним батьком” слова „тризуб” став Микола Карамзін, який у своїй „Історії держави Російської” (1816) саме так назвав фігуру, викарбувану на давніх монетах.

Велику увагу у виданні приділено висвітленню вивчення тризуба у період українських визвольних змагань (1914 – початок 1930-х років). В окремому розділі подається аналіз наукових праць, створених ученими в еміграції та в СРСР від початку 1930-х – до 1960-х рр.

Розглядаючи період 1970–1990-х рр., автори приділяють увагу „знакам Рюриковичів”. Окремо йдеться про відновлення досліджень у першій половині 1990-х років, коли створення Української держави потребувало оформлення її державної символіки, та працям кінця XX – початку XXI ст. Серед робіт сучасного періоду є і ґрунтовні наукові розробки із залученням широкої джерельної бази (вони, як правило, невідомі широкому загалу читачів) та численні роботи, створені з кон’юктурних міркувань на основі нетворчих запозичень.

Матеріали другого розділу – **В. Кононенко** „Історичний реконструкт походження та духовного змісту українського тризуба” – складаються із значно доповнених та виправлених текстів праць авторів, виданих раніше.

О. Белов і Г. Шаповалов наполягають, що сучасний Державний герб України походить від двох прадавніх язичницьких та християнських символів хреста та якоря, які уособлюють віру та надію на спасіння.

У представленому виданні вдало поєднано науковий зміст і популярний виклад, що робить монографію корисною для науковців-дослідників і доступною для широкого кола читачів. Користуватись виданням допомагає іменний покажчик.

Вихід у світ книги „Український тризуб: історія дослідження та історичний реконструкт”, яка містить реальну об’єктивну інформацію про головний національний символ молоді України – держави, є подією надзвичайно великого значення. Монографія є не тільки своєрідним науковим проривом у дослідженні походження прадавнього знака – тризуба. Вона збагачує українську націю тими історичними знаннями, котрі дають незбориму силу для будь-яких викликів як у теперішньому часі, так і в майбутньому.

У презентації монографії брали участь представники видавництва „Дике поле” та благодійної організації Центр освітніх ініціатив „Гуманітарне відродження”, завдяки зусиллям яких книга побачила світ, генеральний директор Національного музею історії України С. Чайковський, журналіст Д. Яневський, який одним із перших ініціював на українському телебаченні передачі, присвячені гербу України, журналіст В. Аблицов та письменниця М. Матіос, котрим пощастило вже прочитати презентовану монографію, представники вищих навчальних закладів, бібліотек тощо. На цінності книги як бібліографічного джерела наголосила завідувачка відділу Національної парламентської бібліотеки України В. Кононенко. Видання містить найповніший на сьогодні перелік джерел, який налічує 250 позицій і дає інформацію про книги та публікації, видані в Україні та за її межами з 1853 до 2004 року, що представляють різні погляди і концепції походження тризуба.

Цю надзвичайно цікаву книгу видавці планують передати через відділ обмінного і резервного фондів НПБУ, як благодійний дар, до обласних бібліотек країни.

Додаткову інформацію можна отримати на сайті: www.ukrgerb.com

